

temelj pavšalnemu sumničenju in poniževanju avstrijskih industrijalcev, in prosijo: „Visoka vlada blagovoli ta slednji načrt, čim se jim predloži v razsojo, odbiti z ono odločnostjo, katero zasluži toli monstrozno, povsem neopravičeno za avstrijsko industrijo razžaljeno početje.“ Zbornica blagovoli zgornje 4 peticije vis. c. kr. ministerskemu predložiti in je prositi, da jih visokoisto blagovoli uvaževati in uslišati. — Predlog se sprejme.

XIII. Zbornični svetnik Ivan Baumgartner poroča v dopisu linške trgovske in obrtniške zbornice, ki je povodom posvetovanja o načrtu zakonske novele k delavskemu zavarovanju proti nezgodam jednoglasno sprejela sledeči predlog: Zbornica skleni, da je v ta namen takoj po predložitvi one zakonske novele državnemu zboru, zbornicam posestrinam predlagati, da naj se skliče zborovanje trgovskih zbornic. Utemeljil se je ta predlog na enak način, kakor pod točko XII omenjeni. Ker se odsek strinja z mnenjem linške zbornice posestrine in se mu predlog zdi popolnoma času primeren, predlaga poročevalec: Zbornica blagovoli naznaniti trgovski in obrtniški zbornici v Lincu, da odobrava sklicanje zborovanja trgovskih zbornic v napominani namen in da sega udeleži. — Predlog se sprejme.

XIV. Zbornični svetnik Lenček poroča, je c. kr. trgovsko ministerstvu sporočilo podpisani zbornici, da k onim v kupčiji zelo ukoreninjenim zlorabam, v katerih odpravo potrebujejo mnogoštevilne že obstoječe postavne določbe proti nepoštenemu tekmovanju dopolnitve spadajo napačna oznamenila izvira v prometu z blagom. Ne samo gospodarske morale zahteva je, da se po vzgledu večine kulturnih držav ravno tako pod kaznijo prepoved napačna navedba, od kot izvira kako blago, kako napačno zaznamovanje njegovo s kako tvrtko ali zavarovalno znamko, ampak tudi ozir na važne gospodarske interese domačega, obrtnega in kmetiškega pridelovanja zahteva, da se zakonodajstvo loti tega polja. Obrtnim izdelovalcem kakor tudi pridelovalcem surovih pridelkov v gotovih zemljepisnih okoliših postaja vedni bolj eksistenčno vprašanje izključna pravica za znamenovanje njihovih obrtniških izdelkov ali surovin z imenom resničnega izvirnega kraja, spojena s prepovedjo stoječo pod kazensko sankcijo, da drugi porabijo ta krajevna zaznamovanja v prometu z blagom. Ne samo, da često z velikim trudom in mnogimi troški pridobljen dober glas kakega produkcijskega kraja izkoriščajo konkurentje, ki se ga neopravičeno poslužujejo za svoje blago, če je blago, ki se napačno izdaja kot iz gotovega krajevnega okoliša izvirajoče v resnici manjše vrednosti prizadene se dobremu imenu poslednjega popolnoma nezaslužena, po okoliščinah zelo občutljiva, da nenadomestna škoda. Kakšnega pomena je zaznamovanje izvira in njegovo varstvo osobito za mnogoštevilne surovine, n. pr. za zdravilne vode in druge virne pridelke, za gojene rastline, kakor hmelj ali tobak, za sadje, vino i. t. d. je obče znano. Pa tudi obstoj in napredek čislane narodne obrtnije zavisi v mnogem oziru od uspešnih naredb proti napačnim oznamenilom izvira: Dokler bodo domači izdelovalci, osobito v takih strokah, ki so dosegle razmerno visoko stopinjo razvitka, podpirani po običajih posrednje kupčije, oznanjali izdelke kot francoske, angleške, ameriške služi vsak napredek teh domačih obrtovi le imenu inozemskih izdelkov. Tu in inozemskemu občinstvu pa se onemogoči izpoznanje, da vzdrže domači izdelki primero z inozemskim, in da nima prav,

če daje prednost temu resnično ali dozdevno inozemskemu izdelku in če plača zanj višje cene. Še le ko se prikaže prepoved napačnega inozemskega izvirnega oznamenila na domačih izdelkih, bodo vpoštevne obrtnije v stanu, kakor tudi prisiljene, da pridobe svojemu blagu pod pravim oznamenilom njihovega izvira avstrijski trg. Konečno pa zahteva tudi pozitivna vsebina med Avstro Ogersko in Nemško državo dne 6. decembra 1891. (drž. zak. št. 23 iz 1892.) sklenjene pogodbe, da se izda zakon proti prevari glede oznamenila o izviru. Po členu VIII. imenovane državne pogodbe sta se zavezali obe državi, da ukreneta naredbo proti prodajanju in ponujanju takega blaga, ki je v svrhu prevara v trgovini in prometu zaznamenovano z državnim grbom drugega dela ali imenom ali grbom gotovih v pokrajinah drugega dela ležečih krajev ali okrajev v svrhu oznamenila izvira. Ker je nemška država to zavezo v § 16 njenega zakona glede oznamenila blaga z dne 12. maja 1894. že izpolnila, preostaja naši državi, da tudi ona izpolni napominano zavezo. V njeno izpolnitev in z ozirom na prejšnja občna izvajanja izdelani zakonski načrt glede izvirnih oznamenil v prometu blaga je trgovsko ministerstvo poslalo zbornici in je povabilo, da ga strokovno oceni. Pri tem pa naj ima zbornica pred vsem pred očmi kot cilj, da se morajo brez škode za resničnost zemljepisnega oznamenila v prometu blaga, katero postavlja ta načrt kot načelo, postavni interesi tuzemskega prometa in osobito tudi izvoza kar se le da varovati in na nje ozirati. (Konec sledi.)

Kmetijstvo.

Gorkota hlevov.

Za živinorejca je vsekako važno vedeti, kako gorkoto potrebuje živina v hlevu, da potem po možnosti za to skrbi. Če ni v hlevu prava gorkota, se živina slabše redi in tudi rada boleha. Izmej vseh domačih živalij potrebuje največ gorkote konj. Konji boljših plemen preneso tudi več gorkote, nego navadni konji. Za konjske hleve so najboljši hlevi, v katerih je 12° gorkote. Vendar sme v taci hlevih biti od 10 do 12° gorkote. Če je v hlevu večja gorkota, se konji preveč pote, in se tudi rajše prehlade ter njih moči pojemajo.

Govedi ni potreba toliko gorkote kakor konjem. Najbolje je, če je v govejih hlevih po 10° gorkote, a se vendar mora menjati od 8° do 14°. Pri 10° se govedo najbolje redi. Če je pa v hlevu nad 15° gorkote se govedi močno pote, hujšajo in tudi boleha. Pri premajhni gorkoti tudi hujšajo.

Nobena domača žival ne potrebuje manj gorkote, kakor ovca. Najbolje je, če je v ovčjem hlevu 8°. Če je čez 10° gorkote se ovce slabo rede. Posebno je pa treba mrzlega hleva za angleške mesne ovce. Te ovce zgubljajo malo gorkote, ker imajo pod kožo mnogo tolšče in poleg tega so jako kosmate. Dobro je torej, da večkrat pustimo tudi po zimi hlev odprt, ako imamo te angleške ovce. Dobro je, če je pred hlevom kak ograjen prostor, da se po zimi včasih spuste.

Prašič potrebuje kacih 10° gorkote. Pri tej gorkoti se najbolje debele. Gorkota svinjakov sme biti nekoliko manjša nego je gorkota govejega hleva, in nekoliko večja, nego v ovčjem hlevu.

Sicer se pa ne da določiti, kakšna gorkota je naj boljša, kar je tudi odvisno od plemena živine. Plemena iz severnih dežel ali pa iz krajev, kjer živine nimajo v hlevih, so manje občutljiva za mraz nego iz drugih krajev. Seveda, ki hodijo na pašo so bolj utrjena za premembo gorkote, kakor druga.

Poučni in zabavni del.

Krištof Kolumb.

(Zgodovinski roman. Ruski spisal E. Šreknič.)

(Dalje.)

Šestnajsto poglavje.

Veliko odkritje.

Veter je bil zopet ugoden Kolumbovim nameram in ladija je nadaljevala svojo pot na zapad. Morje je bilo popolnoma mirno. Ladija je plula poleg ladije in jedenkrat je „Santa Maria“ se bila tako približala „Pinti“, da se je Kolumb mogel svobodno razgovarjati z Martinom in Alonzom Pinsonom.

— Kakor kaže ta zemljevid, katerega ste mi poslali pred tremi dnevi, gospod admiral, otok Cipango ne more biti več daleč! — zaklical je poslednji.

Oči vseh mornarjev so se z radovednostjo uprle v poslednjega, pričakujoč odgovora.

— To je lahko mogoče, — odgovoril je previdno admiral, — če le močen tok ni nas že odnesel mimo njega in mimo drugih otokov, ki so okrog njega; znamenja, da je zemlja blizu, bila so nedvomljiva.

— Jaz ravno tako mislim, — odgovoril je Pinson s prepričanjem. — Vsekako mora biti tako, če je verjeti zemljevidom in računom naših pilotov.

— Zemljevid, kateri sem vam poslal, je vzgledno delo Florentina Pavla Toskanellija in v njega točnost ni nobene dvombe, a če so računi naših pilotov zanesljivi, — to je pa druga stvar. Ne smete prezreti, da se močno razlikuje mej seboj! Vsekako mi pošljite zemljevid, da vam vsaj približno označim na njem, kje smo sedaj.

Alonz Pinson je skrbno zganil zemljevid, privezal ga na vrv in vrgel na krov admiralske ladije. Kolumb ga je vzel in odšel v svojo kajuto. Ostali so prišli na krov in nepotrpežljivo čakali izid računanja. Tako je minolo kacih 40 minut, kateri čas je bila „Pinta“ zopet pustila „Santo Mario“ za seboj. Nakrat se je razlegel strel topa, in zaslišali močni glasovi. „Pinta“ je to trenutje jela počasneje voziti in počakavala admiralsko ladijo.

— Kaj je tacega? — vprašal je Kolumb, ko je prišel iz kajute.

„Pinta“ je bila zopet vštric „Sante Marie“ in Kolumb je videl Alonza Pinsona, kako je mahal s klobukom in glasno klical:

— Zemlja, zemlja! gospod admiral in jaz naznanjam svojo pravico do nagrade!

— Zemlja? — Kje pa, kje? — kričali so vsi.

— Na jugozapadu, bil je odgovor.

Mornarji so kakor veverice plezali po vrveh na jarbole, da se prepričajo, če je res.

— Da, zemlja, zemlja... Se že vidi!

Kolumb je veselo vznemirjen začel gledati na jugozapadno stran. Zdelo se mu je, da vidi v daljavi kacih 25 milj obrise nekakega obrežja. To trenutje so se s Pinte razlegli glasovi himne Gloria in excelsi Deo (Slava Bogu na višavah). Ti veličastni glasovi himne razlegli so se prvič ondu, kjer so dosedaj samo šumeli valovi, in naudušili so vse. Kolumb in vsi mornarji „Sante Marie“ so pokleknili in se pridružili pojočim...

Prepričan o bližini zemlje je Kolumb ukazal zavzeti drugačno smer in ladijo obrniti proti jugozapadu.

Nastala je noč in zvezde so zasvetile s svojim bleskom. Obetana zemlja je izginila v temoti; nikdo izmed potnikov ni spal, vsi so čakali solnčnega izhoda. Minute so se jim zdele dolge, kakor dnovi. Naposled je dnevno svetilo izlezlo počasi iz morja, in vsi so obrnili oči na jugozapad, nadejajoč se, da ugledajo obrise obrežja. Vendar so zastonj potniki napenjali svoje oči; nikjer ni bilo družega razen morja in neba.

— Kje je zemlja? — zaklicali so nekateri.

— Tukaj, tukaj!...

— Ne, tukaj!

Da, ničesa se ne vidi!

— Pravično nebo, bilo je le slepenje!

— Nikoli ne zagledamo suhe zemlje!...

Občnega naudušenja že tako ni bilo in mornarji so od upanja prešli k obupavanju. Sam Kolumb je potrj, a hitro se je premagal.

— Pokorimo se po volji Najvišjega, — rekel je odločno. Gospod je očitvidno hotel samo poskusiti našo vero. Očitvidno je to, kar smo imeli za zemljo, bil samo oblak, ki je po noči izginil. Sedaj se zopet moramo obrniti k zapadu.

Mornarji so se neradi pokorili temu povelju. Mornarji so bili vedno bolje potrjti. Nepotrpežljivost se je polastila vseh. Vedno pogostejša so bila znamenja, da je zemlja blizu. Tropi ptičev so prihajali in se usedali na jaderske drogove, da so se opočili, in različne rastline so jim plavale nasproti potnikom. V tem se pa davno pričakovana zemlja ni prikazala. S trepetom in bojaznijo je dne 1. oktobra naznanil pilot Kolumbiju, da je brodovje že prešlo od otoka Ferra 568 milj daleč, dočim je po Kolumbovem izračunanju 700 milj.

Mornarji so se vedno nepotrpežliveje ozirali